

REZOLUCJA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO (UE) 2022/1829**z dnia 4 maja 2022 r.****zawierająca uwagi stanowiące integralną część decyzji w sprawie absolutorium z wykonania budżetu Europejskiego Wspólnego Przedsięwzięcia na rzecz Realizacji Projektu ITER i Rozwoju Energii Termojądrowej (F4E) za rok budżetowy 2020**

PARLAMENT EUROPEJSKI,

- uwzględniając swoją decyzję w sprawie absolutorium z wykonania budżetu Europejskiego Wspólnego Przedsięwzięcia na rzecz Realizacji Projektu ITER i Rozwoju Energii Termojądrowej za rok budżetowy 2020,
 - uwzględniając art. 100 Regulaminu i załącznik V do Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Kontroli Budżetowej (A9-0076/2022),
- A. mając na uwadze, że Europejskie Wspólne Przedsięwzięcie na rzecz Realizacji Projektu ITER i Rozwoju Energii Termojądrowej (zwane dalej „Wspólnym Przedsięwzięciem”) zostało utworzone w kwietniu 2007 r. na okres 35 lat decyzją 2007/198/Euratom ⁽¹⁾ z dnia 27 marca 2007 r.;
- B. mając na uwadze, że członkami Wspólnego Przedsięwzięcia są Euratom reprezentowany przez Komisję, państwa członkowskie Euratomu oraz państwa trzecie, które zawarły z Euratomem umowę o współpracy w dziedzinie kontrolowanej syntezy jądrowej;
- C. mając na uwadze, że celem Wspólnego Przedsięwzięcia jest wnoszenie przez Unię wkładu w międzynarodowy projekt ITER w zakresie energii termojądrowej, wdrażanie umowy między Euratomem a Japonią w sprawie szeroko zakrojonej koncepcji oraz przygotowanie do budowy demonstracyjnego reaktora syntezy jądrowej wraz z instalacjami towarzyszącymi;
- D. mając na uwadze, że absolutorium za rok budżetowy 2020 dotyczy przedsięwzięcia Fusion for Energy (F4E), ponieważ ITER jest prowadzonym na wielką skalę międzynarodowym projektem badawczym i inżynieryjnym w dziedzinie syntezy jądrowej, a F4E jest organizacją zarządzającą wkładem Unii w ITER;
- E. mając na uwadze, że Wspólne Przedsięwzięcie rozpoczęło autonomiczną działalność w marcu 2008 r.;

Uwagi ogólne

1. zauważa, że Trybunał Obrachunkowy (zwany dalej „Trybunałem”) w swoim sprawozdaniu w sprawie sprawozdania finansowego Wspólnego Przedsięwzięcia za rok budżetowy 2020 (zwanym dalej „sprawozdaniem Trybunału”) stwierdził, iż w sprawozdaniu tym Wspólne Przedsięwzięcie przedstawia rzetelnie we wszystkich istotnych aspektach swoją sytuację finansową na dzień 31 grudnia 2020 r. oraz wyniki transakcji, przepływy pieniężne i zmiany aktywów netto za kończący się tego dnia rok, zgodnie z przepisami swojego regulaminu finansowego oraz z zasadami rachunkowości przyjętymi przez księgowego Komisji; zauważa ponadto, że transakcje leżące u podstaw sprawozdania finansowego za rok budżetowy 2020 są legalne i prawidłowe we wszystkich istotnych aspektach;
2. odnotowuje z niepokojem, że w swoim sprawozdaniu Trybunał zwrócił szczególną uwagę na oszacowanie łącznego kosztu realizacji dostaw na rzecz projektu ITER w 2042 r., które Wspólne Przedsięwzięcie oszacowało na kwotę 17 968 050 000 EUR (wartość z 2020 r.), oraz na fakt, że zmiany w kluczowych założeniach szacowanych kosztów oraz narażenie na zagrożenia mogą prowadzić do znaczącego wzrostu kosztów lub dalszych opóźnień w realizacji projektu ITER; zauważa, że wśród najważniejszych założeń utrzymano scenariusz projektu ITER zatwierdzony w listopadzie 2016 r. przez Radę Międzynarodowej Organizacji Energii Termojądrowej (ITER), zgodnie z którym etap pierwszej plazmy ma zostać zrealizowany w grudniu 2025 r., a rozpoczęcie fazy deuterowo-trytowej ma nastąpić w grudniu 2035 r.; z drugiej strony zauważa, że scenariusz z 2010 r. przewidywał realizację fazy budowy w 2020 r. i że obecny scenariusz projektu ITER zatwierdzony w 2016 r. uznaje się za najwcześniejszy możliwy pod względem technicznym termin realizacji; wzywa Wspólne Przedsięwzięcie do poinformowania organu udzielającego absolutorium o wszelkich zmianach sytuacji w tym względzie; zauważa, że w swoim sprawozdaniu Trybunał odnosi się w szczególności do zmian w wymaganiach w zakresie bezpieczeństwa jądrowego, w przypadku których ostatecznie rozstrzyga francuski Krajowy Urząd Bezpieczeństwa Jądrowego, do niezmiennych szacowanych kosztów kompleksu komór gorących, jak również do zmian w wymaganiach;

⁽¹⁾ Decyzja Rady z dnia 27 marca 2007 r. powołująca Europejskie Wspólne Przedsięwzięcie na rzecz Realizacji Projektu ITER i Rozwoju Energii Termojądrowej oraz przyznająca mu określone korzyści (Dz.U. L 90 z 30.3.2007, s. 58).

3. sugeruje, aby Wspólne Przedsięwzięcie lepiej kontrolowało koszty projektu i informowało w sposób bardziej przejrzysty o wszystkich wydatkach związanych z ogólną działalnością;
4. zauważa, że Rada ITER zdecydowała o tymczasowym utrzymaniu tego scenariusza, w ramach którego pierwszą plazmę przewiduje się na grudzień 2025 r., mimo przewidywanego ośmiomiesięcznego opóźnienia wynikającego z sumy opóźnień w dostawie komponentów, rozpoczęcia prac instalacyjnych na terenie w Cadarache i skutków pandemii COVID-19; zauważa, że Międzynarodowa Organizacja Energii Termojądrowej uznała, iż doszło do nieodwracalnych opóźnień w harmonogramie pierwszej plazmy; wyraża ubolewanie, iż opóźnienie to szacuje się na łącznie 17 miesięcy, a wynika ono nie tylko z pandemii, lecz także z opóźnionej dostawy niektórych komponentów, zwłaszcza komory próżniowej, w szczególności jej segmentów, za które odpowiada Unia Europejska, jak również ogólnie spowolnionych prac montażowych prowadzonych przez ITER; wzywa Wspólne Przedsięwzięcie do poinformowania organu udzielającego absolutorium o rozwoju sytuacji w tym względzie; ponadto zauważa, że w harmonogramie nie uwzględniono zdarzeń losowych oraz że sugestie Komisji i Departamentu Energii Stanów Zjednoczonych nie zostały utrzymane ani uwzględnione na poziomie unijnym; na podstawie 9. dorocznego sprawozdania z oceny odnotowuje, że w harmonogramie działań Wspólnego Przedsięwzięcia należy zarezerwować czas na uwzględnienie zdarzeń losowych i że rezerwy takie powinny stanowić część harmonogramu podstawowego; ponadto odnotowuje zalecenia panelu oceniających w zakresie rezerw zarządzania; wzywa Wspólne Przedsięwzięcie do zdania organowi udzielającemu absolutorium sprawy z sytuacji;
5. zauważa, że od organizacji ITER oczekuje się sporządzenia na wiosnę 2022 r. uaktualnionego harmonogramu budowy ośrodka ITER, tak by można było go przyjąć w listopadzie 2022 r. po ocenie przez panel niezależnych ekspertów; wzywa Wspólne Przedsięwzięcie do pilnego zgłaszania wszelkich zmian w tym względzie, a w szczególności do poinformowania o terminie rozpoczęcia fazy deuterowo-trytowej;
6. zauważa, że 31 stycznia 2020 r. Zjednoczone Królestwo wystąpiło z Unii Europejskiej i Euratomu; zauważa, że w następstwie umowy o wystąpieniu Zjednoczone Królestwo zobowiązało się do wpłacenia całego swojego wkładu w ramach bieżących wieloletnich ram finansowych (WRF) i poprzednich ram finansowych, co wynikało z członkostwa tego kraju w UE, oraz że w trakcie roku wpłaciło do budżetu UE na 2020 r. i otrzymało z niego płatności, tak jakby było państwem członkowskim; zauważa, że do ratyfikacji protokołu dotyczącego stowarzyszenia Zjednoczonego Królestwa w programach UE kraj ten będzie państwem stowarzyszonym w ramach Euratomu na równorzędnych warunkach co państwa członkowskie; wzywa Wspólne Przedsięwzięcie do poinformowania organu udzielającego absolutorium o rozwoju sytuacji w tym względzie;
7. ma świadomość, że poza etapem budowy Wspólne Przedsięwzięcie będzie musiało współfinansować etap operacyjny projektu ITER po 2035 r., a następnie etap dezaktywacji i etap likwidacji projektu zgodnie z umową w sprawie powołania Międzynarodowej Organizacji Energii Termojądrowej na rzecz wspólnej realizacji projektu ITER⁽²⁾; zauważa, że w odniesieniu do etapu dezaktywacji i etapu likwidacji wkład ten oszacowano odpowiednio na 95 540 000 EUR i 180 200 000 EUR (w wartościach z 2001 r.);
8. zauważa, że w WRF 2021-2027 Rada Europejska uzgodniła budżet na wkład Euroatomu w ITER w łącznej kwocie 5 614 000 000 EUR (w wartościach bieżących), z której 5 560 000 000 EUR (w wartościach bieżących) to bezpośredni wkład na projekt;

Zarządzanie budżetem i finansami

9. odnotowuje, że ostateczny dostępny budżet na 2020 r. przewidywał łączną kwotę środków na zobowiązania wynoszącą 885 669 069 EUR oraz kwotę środków na płatności wynoszącą 816 458 884 EUR; zauważa, że stopy wykorzystania środków na zobowiązania i środków na płatności wynosiły odpowiednio 100 % i 98 % (w porównaniu do 99,8 % i 97,1 % w 2019 r.);
10. zauważa, że z kwoty 885 669 069 EUR na zobowiązania 100 % wykorzystano na zobowiązania indywidualne (co przekłada się na kwotę 885 349 020 EUR);

⁽²⁾ Dz.U. L 358 z 16.12.2006, s. 62:<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX%3A22006A1216%2803%29>.

11. w oparciu o sprawozdanie Trybunału zauważa, że obrana przez Wspólne Przedsięwzięcie metoda wyliczania rocznych wkładów członków na 2020 r. była niezgodna z odnośnymi przepisami regulaminu finansowego Przedsięwzięcia, a zamiast skorzystać z szacunków przyjętych przez Radę Zarządzającą, Wspólne Przedsięwzięcie obliczyło wysokość wkładów na podstawie nieprzyjętego jeszcze wstępnego oszacowania; wzywa Wspólne Przedsięwzięcie do zastosowania się do postanowień jego regulaminu finansowego oraz do poinformowania w wyczerpujący i przejrzysty sposób organu udzielającego absolutorium o powodach odstąpienia od wartości szacunkowej Rady Zarządzającej; w oparciu o odpowiedź udzieloną przez Wspólne Przedsięwzięcie odnotowuje, że przyjęło ono środki pozwalające zatwierdzać projekt jednolitego dokumentu programowego na kolejny rok na ostatnim posiedzeniu Rady Zarządzającej w roku, aby uniknąć ponownego wystąpienia takiej sytuacji;

Wydajność

12. zauważa, że Wspólne Przedsięwzięcie zrealizowało główne etapy wyznaczone przez Radę ITER/Radę Zarządzającą w zakresie dostępu żurawia do terenu pomiędzy halą montażową a budynkiem, w którym znajduje się komora próżniowa Tokamak, co pozwoliło rozpocząć montaż ITER w lipcu 2020 r. i umożliwiło dostarczenie pierwszych ważnych komponentów organizacji ITER; na podstawie sprawozdania z postępu prac zauważa ponadto, że w 2020 r. organizacja ITER ogłosiła, że łącznie zrealizowano 72,1 % zakresu robót budowlanych w odniesieniu do pierwszej plazmy z planowanego zakresu 77,3 %, oraz że uwzględniając prace budowlane po pierwszej plazmie, aby zrealizować fazę deuterowo-trytonową, stopień realizacji projektu ITER wyniósł 57,7 %;
13. na podstawie 9. dorocznego sprawozdania z oceny zauważa z zaniepokojeniem, że panel oceniających wskazuje na brak wspólnej tożsamości projektu i wspólnego celu, w szczególności na poziomie zarządzania pomiędzy F4E a organizacją ITER, oraz że te „miękkie” elementy zarządzania projektem mają zasadnicze znaczenie; zastanawia się, czy sytuacja ta nie wpłynie na skuteczność projektu, i wzywa Wspólne Przedsięwzięcie do zdania organowi udzielającemu absolutorium sprawy z sytuacji; ponadto na podstawie dorocznej oceny odnotowuje, że Wspólne Przedsięwzięcie musi wzmocnić swoją zasadniczą wiedzę techniczną w obszarach obecnych i przyszłych zasadniczych działań dotyczących wymogów funkcjonalnych organizacji ITER, specyfikacji technicznych i przestrzegania przepisów przez podwykonawców branżowych; wzywa Wspólne Przedsięwzięcie do zastosowania się do zaleceń zawartych w dorocznej ocenie oraz do zdania organowi udzielającemu absolutorium sprawy z sytuacji;
14. w oparciu o sprawozdanie Trybunału odnotowuje, że Wspólne Przedsięwzięcie oceniło wpływ pandemii COVID-19 jako poważny, ale nieznaczny oraz że do kwietnia 2021 r. pandemia spowodowała nawet czteromiesięczne opóźnienia w niektórych dostawach, co przełożyło się na podwyższone koszty w kwocie 47 000 000 EUR (w wartościach z 2008 r.) całego projektu ITER, oraz że należy się spodziewać kolejnych konsekwencji, jeśli sytuacja związana z pandemią pogorszy się w 2021 r.; wzywa Wspólne Przedsięwzięcie do informowania organu udzielającego absolutorium o wszelkich dodatkowych opóźnieniach i wzroście kosztów w związku z pandemią;

Zapobieganie nadużyciom i konfliktom interesów

15. odnotowuje przyjęty przez Wspólne Przedsięwzięcie plan przeciwdziałania nadużyciom na okres 2020–2023 wynikający ze strategii przyjętej w 2019 r. oraz wydarzenia informacyjne i szkolenia organizowane dla pracowników i kadry kierowniczej; ponadto zauważa, że w 2020 r. zrealizowano 33 działania przeciwdziałające nadużyciom; wzywa Wspólne Przedsięwzięcie, aby poinformowało organ udzielający absolutorium o wynikach tych działań;
16. zauważa, że w celu unikania konfliktów interesów i zarządzania nimi specjalista ds. przeciwdziałania nadużyciom i etyki zorganizował szkolenie dla nowych pracowników oraz szkolenie dla kierownictwa F4E; wzywa Wspólne Przedsięwzięcie do kontynuowania i udoskonalania działań mających na celu zapobieganie nadużyciom finansowym;

Personel i rekrutacja

17. na podstawie sprawozdania Trybunału zauważa z niepokojem, że procedury rekrutacyjne Wspólnego Przedsięwzięcia realizowane w 2020 r. były nieprzejrzyste na etapie sporządzania ostatecznej listy branych pod uwagę kandydatów, którzy mieli zostać zaproszeni do kolejnego etapu oceny (rozmowy i testy pisemne), oraz że nie jest jasne, w jaki sposób przy opracowywaniu takiej listy komisja rekrutacyjna uwzględniła kryteria przemawiające na korzyść kandydatów; odnotowuje odpowiedź Wspólnego Przedsięwzięcia, że w 2021 r. zaczęły one obejmować ocenę aplikacji ujętą w pełni ilościowo; wzywa Wspólne Przedsięwzięcie do skrupulatnego przeglądu i dalszego udoskonalania polityki rekrutacyjnej w celu zwiększenia przejrzystości i uczciwości procesu oraz do poinformowania organu udzielającego absolutorium o rozwoju sytuacji w tym względzie;

18. zauważa, że w toku wewnętrznego dochodzenia wstępnego nie ustalono jasnego związku między samobójstwem pracownika a środowiskiem pracy, ale zwraca uwagę, że ten sam pracownik pozostawił listy wyraźnie uzasadniające jego czyn jako związany z „wypaleniem w pracy”, a we wcześniejszym e-mailu do przedstawiciela administracji z 22 stycznia 2020 r. pisał o narażeniu na „sytuację poważnego nękania”; w związku z tym uważa, że konieczne jest przeprowadzenie niezależnego dochodzenia w sprawie tego zdarzenia, czego domagał się również dyrektor F4E;
19. zauważa, że w 2020 r. zwrócono szczególną uwagę na realizację nowego programu szkoleń i poszerzania kwalifikacji pracowników Wspólnego Przedsięwzięcia wykonujących istotne działania w zakresie ochrony, w ramach nowej polityki Wspólnego Przedsięwzięcia odnoszącej się do kompetencji i kwalifikacji w zakresie bezpieczeństwa jądrowego, oraz że na koniec 2020 r. 92 % pracowników wykonujących zadania istotne dla ochrony zostało przeszkolonych i zdobyło odpowiednie kwalifikacje zgodnie z celem Przedsięwzięcia;
20. na podstawie działań następczych Trybunału związanych z ustaleniami z 2019 r. odnotowuje z niepokojem, że działania naprawcze w odniesieniu do wykrytych problemów i zagrożeń na poziomie wyższej kadry kierowniczej i w zakresie kultury korporacyjnej nie zostały jeszcze zakończone; przypomina, że jeżeli problemy te pozostaną nierozwiązane, mogą negatywnie wpłynąć na wydajność pracowników; wzywa Wspólne Przedsięwzięcie do zdania organowi udzielającemu absolutorium sprawy z sytuacji; zauważa, że w 2020 r. zmodyfikowano politykę dotyczącą umów o pracę we Wspólnym Przedsięwzięciu;
21. odnotowuje z niepokojem, że w 2020 r. liczba pracowników zmniejszyła się jeszcze nieznacznie o 0,9 %; przypomina, że również w poprzednich kontrolach ETO sygnalizował problemy kadrowe Wspólnego Przedsięwzięcia; podkreśla, że niewystarczająca liczba pracowników etatowych prowadzi do korzystania w większej mierze z usług pracowników tymczasowych bądź powierzania dodatkowych zadań osobom już zatrudnionym; uważa, że wynikają z tego faktu szczególne zagrożenia, jeśli chodzi na przykład o zachowanie kluczowych kompetencji, brak jasno zdefiniowanych kanałów rozliczalności oraz mniejszą wydajność pracowników, co może mieć negatywny wpływ na ogólne wyniki osiągnięte przez Wspólne Przedsięwzięcie;
22. jest świadomy, że 17 stycznia 2022 r. szefowie trzech głównych związków zawodowych wysłali do komisarza do spraw budżetu i administracji oraz do komisarza do spraw energii w imieniu pracowników F4E pismo w sprawie krytycznej sytuacji w F4E, zwracając się do Komisji o wsparcie dochodzenia OLAF-u w sprawie warunków pracy w F4E; odnotowuje ponadto, że zwrócili się również do Komisji o przeprowadzenie „dogłębnej oceny obecnego kierownictwa wyższego szczebla F4E, w szczególności w odniesieniu do ich wiarygodności i zdolności do wdrożenia, w obecnej sytuacji, programu zmian umożliwiającego przywrócenie zaufania oraz przekształcenie środowiska pracy i kultury korporacyjnej F4E”; wzywa Wspólne Przedsięwzięcie do poinformowania organu udzielającego absolutorium o wszelkich zmianach sytuacji w tym względzie;
23. przypomina, że w sprawozdaniu w sprawie absolutorium za 2019 r. odnotowano szereg problemów i zagrożeń na poziomie wyższej kadry kierowniczej i w zakresie kultury korporacyjnej, które, jeżeli nie zostaną rozwiązane, mogą mieć negatywny wpływ na wyniki pracy personelu Wspólnego Przedsięwzięcia; odnotowuje, że w celu rozwiązania tych problemów przyjęto szereg środków, w tym mianowano nowego szefa administracji, wprowadzono program coachingu oraz zawarto porozumienie z trzema związkami zawodowymi; nadal jest jednak poważnie zaniepokojony, że nie poprawiono wystarczająco środowiska pracy i dobrostanu pracowników;
24. zwraca uwagę, że Wspólne Przedsięwzięcie przyjęło strategię na rzecz różnorodności, aby wspierać i osiągnąć równowagę płci i sprawiedliwą reprezentację geograficzną pracowników; zauważa, że w 2020 r. 14 % kadry kierowniczej wyższego szczebla F4E stanowiły kobiety, a 86 % – mężczyźni, natomiast 16 % kadry kierowniczej średniego szczebla stanowiły kobiety, a 84 % – mężczyźni; z zadowoleniem przyjmuje fakt, że F4E powołało kobietę na stanowisko kierownika administracji; wzywa Wspólne Przedsięwzięcie do dalszej poprawy sytuacji pod względem płci i dążenia do równowagi geograficznej w tym względzie;
25. zauważa, że w 2020 r. Wspólne Przedsięwzięcie przyjęło swoją pierwszą, trzyletnią strategię w zakresie różnorodności, równości szans i niedyskryminacji zakładającą promowanie równości i różnorodności w miejscu pracy;
26. odnotowuje, że w czerwcu 2020 r. Wspólne Przedsięwzięcie przeprowadziło pierwszą ankietę dotyczącą skutków pandemii COVID-19 oraz że w związku z jej wynikami Dział Kadr zdecydował się na działania profilaktyczne związane z zagrożeniami psychospołecznymi w dziedzinie dobrostanu emocjonalnego i zarządzania stresem; jest zaniepokojony faktem, że z niedawnej oceny ryzyka psychospołecznego wynika, iż 54,2 % pracowników niepokoi się obciążeniem pracą;

27. odnotowuje, że F4E uznaje potrzebę dalszej poprawy w odniesieniu do „zasobów, wartości, zaufania i kultury” i zainicjowało działania służące osiągnięciu celu korporacyjnego „F4E jako lepsze miejsce pracy”; zwraca się do Wspólnego Przedsięwzięcia o niezwłoczne przedstawienie organowi udzielającemu absolutorium sprawozdania z tych działań;

Kontrola wewnętrzna

28. odnotowuje, że w dorocznej ocenie systemu kontroli wewnętrznej za 2020 r. stwierdzono, iż wszystkie komponenty działają razem w sposób zintegrowany, poza jedną kontrolą, w której wykazano istotne niedociągnięcia związane ze sformalizowaniem zobowiązań prawnych w odniesieniu do wydatków operacyjnych w narzędziu zarządzania umowami (DACC) Wspólnego Przedsięwzięcia; jednak na podstawie sprawozdania Trybunału odnotowuje, że narzędzie DACC i oprogramowanie do zarządzania dokumentami (IDM) nie mają zastosowania do systemów i obiegu dokumentów w ramach centralnego systemu informacji finansowej Komisji (ABAC) i że w marcu 2020 r. dyrektor wykonawczy Wspólnego Przedsięwzięcia zdecydował, że zaawansowany podpis elektroniczny w DACC należy stosować nie tylko do zarządzania aneksami do umów i ich podpisywania, ale również do pierwotnych umów, takich jak tymczasowe środki administracyjne, podczas pandemii COVID-19; zauważa, że Wspólne Przedsięwzięcie nie dopasowało w pełni swojego lokalnego oprogramowania informatycznego do wewnętrznych procesów delegacji uprawnień i że należy wyeliminować poważne uchybienia w tym zakresie, w tym aspekty prawne, techniczne i związane z kontrolą wewnętrzną; ponadto zauważa z zaniepokojeniem, że w oprogramowaniu DACC nie ma możliwości udokumentowania, że pracownicy właściwie zrozumieli treść dokumentu i wyrazili zgodę na jego własnoręczne podpisanie; wzywa Wspólne Przedsięwzięcie do zdania organowi udzielającemu absolutorium sprawy z sytuacji;
29. w oparciu o odpowiedź Wspólnego Przedsięwzięcia zauważa, że na początku 2021 r. w ramach dorocznej oceny wewnętrznego systemu kontroli Wspólnego Przedsięwzięcia jego wewnętrzny koordynator kontroli wykrył błędy na etapie podpisywania niektórych umów operacyjnych w DACC, co nie jest zgodne z regulaminem finansowym Wspólnego Przedsięwzięcia, oraz że choć umowy można nadal uznać za ważne na mocy prawa francuskiego i hiszpańskiego, sytuacja ta wskazuje na poważne braki w systemach kontroli wewnętrznej Wspólnego Przedsięwzięcia; zauważa, że w związku z tym dyrektor wykonawczy Wspólnego Przedsięwzięcia zawarł w dorocznym poświadczeniu wiarygodności za rok 2020 nieokreślone zastrzeżenie wizerunkowe; ponadto na podstawie odpowiedzi Wspólnego Przedsięwzięcia zauważa, że od 2021 r. jego Jednostka Audytu Wewnętrznego (IAC) rozszerzy zakres swojej dorocznej kontroli praw dostępu do ABAC na DACC; zauważa, że Służba Audytu Wewnętrznego rozpoczęła w czerwcu 2021 r. kontrolę dotyczącą delegowania i wydajności procesów decyzyjnych w F4E oraz mechanizmów współpracy z DG ENER; wzywa Wspólne Przedsięwzięcie do poinformowania organu udzielającego absolutorium o ustaleniach w tym względzie;
30. na podstawie sprawozdania Trybunału odnotowuje, że poza indywidualnymi kontami użytkowników Wspólne Przedsięwzięcie utworzyło konta grupowe opierające się na tożsamościach wirtualnych, aby ułatwić zarządzanie swoim lokalnym oprogramowaniem IT (DACC, IDM), przy czym do końca 2020 r. z konta grupowego utworzonego dla dyrektora Wspólnego Przedsięwzięcia korzystano jednak również do zatwierdzania i podpisywania różnych ważnych dokumentów, co jest niezgodne z podstawowymi zasadami polityki Wspólnego Przedsięwzięcia w zakresie zarządzania dostępem do systemów ICT, według której konta użytkowników są unikalne i przypisane do konkretnych osób, a co za tym idzie, taka praktyka pozwala osobom uprawnionym do korzystania z konta grupowego na wykonywanie czynności zarezerwowanych dla właściwego urzędnika zatwierdzającego; wzywa Wspólne Przedsięwzięcie do zdania organowi udzielającemu absolutorium sprawy z sytuacji;
31. na podstawie sprawozdania z dziewiętej dorocznej oceny odnotowuje, że proces zarządzania zagrożeniami przez Wspólne Przedsięwzięcie można usprawnić, w szczególności w odniesieniu do kosztów i uwzględniania sytuacji nadzwyczajnych w harmonogramie, poziomu wrażliwości informacji i ich poufności oraz w kontekście wytycznych Międzynarodowej Organizacji Normalizacyjnej; wzywa Wspólne Przedsięwzięcie do zdania organowi udzielającemu absolutorium sprawy z sytuacji; odnotowuje z niepokojem, że zgodnie z ustaleniami sprawozdania z oceny dojrzałości zarządzania zagrożeniami za rok 2020 Wspólne Przedsięwzięcie nie odnotowało żadnych wniosków wyciągniętych z zarządzania zagrożeniami; wzywa Wspólne Przedsięwzięcie do zastosowania się do zaleceń z oceny oraz do zdania organowi udzielającemu absolutorium sprawy z sytuacji;
32. odnotowuje, że po audycie IAC dotyczącym bezpieczeństwa jądrowego przeprowadzonym w 2019 r. i obejmującym aspekty zarządzania i zgodności w ramach zarządzania bezpieczeństwem jądrowym we Wspólnym Przedsięwzięciu, w maju 2020 r. IAC podjęło działania następcze, oraz że do końca 2020 r. zakończono wdrażanie 22 z 23 działań przewidzianych w planie działania, wdrażanie ostatniego działania było zaś w toku; wzywa Wspólne Przedsięwzięcie do poinformowania organu udzielającego absolutorium o rozwoju sytuacji w tym względzie;

33. na podstawie sprawozdania Trybunału odnotowuje, że na koniec 2020 r. ramowe zasady delegowania uprawnień w ramach aplikacji Wspólnego Przedsięwzięcia DACC i IDM nie pozwalały na automatyczne ustanowienie delegacji technicznych, lecz wymagały, by każdorazowo właściwy urzędnik zatwierdzający wskazał odpowiednią osobę, której powierzone zostaną uprawnienia, zgodnie z ramowymi zasadami zatwierdzonymi przez dyrektora Wspólnego Przedsięwzięcia, a ponadto, że uprawnienia delegowane przewidziane w umowach powierzono pracownikom innym niż właściwi urzędnicy zatwierdzający, co nie zostało uwzględnione w ramowych zasadach delegacji uprawnień Wspólnego Przedsięwzięcia; na podstawie odpowiedzi Wspólnego Przedsięwzięcia zauważa, że uprawnienia w zakresie delegowania odnoszą się wyłącznie do czynności zwykłej obsługi umowy i nie stanowią zmiany umowy jako takiej oraz że Wspólne Przedsięwzięcie zaktualizuje odpowiednie przepisy we wzorze umowy; wzywa Wspólne Przedsięwzięcie do poinformowania organu udzielającego absolutorium o rozwoju sytuacji w tym względzie;
34. na podstawie sprawozdania Trybunału zauważa z niepokojem, że aplikacja DACC Wspólnego Przedsięwzięcia nie była nigdy przedmiotem audytu wewnętrznego, który zapewniłby zgodność praw poszczególnych użytkowników do zatwierdzania transakcji z uprawnieniami powierzonymi pracownikom, oraz że z tego względu istnieje duże ryzyko, że przypadki niezgodności wynikające z naruszenia zasad Wspólnego Przedsięwzięcia w zakresie delegacji uprawnień nie zostaną wykryte bądź ich skutki nie zostaną złagodzone; na podstawie odpowiedzi Wspólnego Przedsięwzięcia odnotowuje, że w celu zapewnienia wiarygodności walidację praw użytkowników przeprowadza osoba trzecia; wzywa Wspólne Przedsięwzięcie do zdania organowi udzielającemu absolutorium sprawy z sytuacji;
35. na podstawie sprawozdania Trybunału odnotowuje, że mimo iż w 2016 r. Wspólne Przedsięwzięcie rozpoczęło korzystanie z aplikacji DACC w celu zarządzania zobowiązaniami prawnymi i umowami (a w 2020 r. korzystało z niej również w przypadku umów pierwotnych) i jako dodatkowego źródła danych księgowych i finansowych, od 2013 r. system księgowy Wspólnego Przedsięwzięcia nie został zatwierdzony, co jest niezgodne z jego regulaminem finansowym; na podstawie odpowiedzi Wspólnego Przedsięwzięcia zauważa, że proces zatwierdzania systemów księgowych rozpocznie się w 2021 r., DACC nie jest automatycznie zsynchronizowana z ABAC, a dane wprowadzane do systemu księgowego są zatwierdzane zgodnie z systemem kontroli wewnętrznej; wzywa Wspólne Przedsięwzięcie do informowania o rozwoju sytuacji w tym względzie;
36. zauważa, że na przestrzeni lat Wspólne Przedsięwzięcie poczyniło znaczne wysiłki, by wdrożyć elektroniczny system zarządzania dokumentami, a w czasie pandemii COVID-19 wykorzystywało zaawansowane podpisy elektroniczne w DACC nie tylko do zarządzania zmianami umów i podpisywania tych zmian, ale również do umów wstępnych, jako tymczasowe środki administracyjne; wzywa Wspólne Przedsięwzięcie do dalszego korzystania z tego instrumentu i rozszerzenia go na inne aspekty;

Zamówienia publiczne i dotacje

37. odnotowuje, że w 2020 r. wszczęto 42 postępowania o udzielenie zamówienia na składniki operacyjne, udzielono 47 zamówień i podpisano 55 umów o udzielenie zamówienia, a także że uruchomiono jedną procedurę przyznawania dotacji i nie podpisano żadnej umowy.
 38. na podstawie sprawozdania Trybunału odnotowuje, że Wspólne Przedsięwzięcie korzysta z własnego portalu elektronicznych zamówień publicznych, który nie jest w pełni zsynchronizowany z narzędziem Komisji w zakresie takich zamówień, co może w przyszłości prowadzić do niepotrzebnego powielania wysiłków i inwestycji Komisji; przypomina, że jest to niezgodne z zasadą jednego elektronicznego obszaru wymiany danych dla użytkowników, przewidzianą w rozporządzeniu finansowym; na podstawie odpowiedzi Wspólnego Przedsięwzięcia odnotowuje, że jeśli narzędzie oferowane przez Komisję będzie obejmować wszystkie rodzaje procedur udzielania zamówień, które są istotne z punktu widzenia Wspólnego Przedsięwzięcia, oraz jeśli zmniejszy się liczba zgłaszanych incydentów, Wspólne Przedsięwzięcie rozważy możliwość przejścia na zestaw narzędzi Komisji i podejmie decyzję w oparciu o swoje wymogi operacyjne; wzywa Wspólne Przedsięwzięcie, aby zharmonizowało swoje rozwiązanie w zakresie zamówień publicznych z rozwiązaniem Komisji.
-